

"Biz Tüm Yaşamımızı Oda'ya Verdik"

Teoman ALPTÜRK
Eski TMMOB ve EMO YK Başkanı

Hemen hemen 16 senelik bir tanışıklığımız var. Ben 1985 yılında EMO Yayın Sekreterliğine başladığım zaman, sen de oda başkanı idin. EMO'nun en kalabalık, en hızlı zamanlarında ve en "terkedilmiş" yavaş zamanlarında sürekli görev aldın. Yani 12 Eylül ve sonrasında. Bu çok ilginç "EMO"culuk farklılıklarını; senin yaşadıklarından-gözlüklerinden bakarak kısaca aktarabilir misin lütfen?

Sevgili Arif, benim "Odacılık" aşkım, mühendisliğimle, hatta mühendislik öğrenciliğimle başlar. Üniversiteyi bitirip Ankara'ya geldiğim zaman, çeşitli şekillerde görev almaya başladım. Ama "Gel, yönetimde görev al dedikleri" zaman çok korkmuştum. Korkum; tam yararlı olup olamayacağım yönündendi. Aca bu kadar insanı temsil eden bir meslek örgütünün yöneticiliğini gereği gibi yapabilir miyim diye endişelenmiştim. Hele hele başkanlığı hayal bile edemedim. Benim için çok önemli ve ulaşılmaz görevlerdi. Tabii bir de "küçük kurulu" sınavı vardı. O kurulda kimler yoktu ki? Rahmetli Nazif Tepedelioglu Hocadan başla, Güney Gönenc Hoca ile devam et. Ahmet Varol, Aybars Ungan, Abdülkadir Kahraman, Bekir Özgür, Esen Ergin, Bülent Damar, Halil Eker, Haluk Tosun Hoca, Niyazi Ağabey, Rahmetli Sırrı; yani hangi birini sayayım... 68 kuşağının tüm önemli isimleri.. Hala hepsini çok seviyorum, benim mühendis ve insan olarak şekillenmemde çok büyük etkileri oldu.

Sen "kalabalık" dönem derken herhalde 12 Eylül 1980'e kadar olan dönemi kastediyorsun. Bence odaların gerçekten en güçlü olduk-

ları dönemlerdi. Elbette siyasi renklilikler vardı, ama renk farklılıkları örgüte güç kattı. Mesleki anlamda da son derece yetkin, bilgili insanlarla doluydu EMO. Toplumsal mücadele ile mesleki mücadele bir arada pek güzel bir biçimde yürütülürdü. Bir örnek vermek istiyorum; Keban Hidroelektrik Santrali'nin ilk yıllarında önemli arızalar olur ve tüm ülkeyi etkilerdi. Bunların birinde o dönemin Enerji Bakanı, teknik elemanları suçlayarak yanlış bir tutum içine girmişti. Konuyla ilgili teşhisi doğru değildi. Biz de Oda'da bir çalışma yaparak, konuya ilişkin görüşümüzü rapor halinde açıkladık. Raporumuzun basında yer almasından iki gün sonra Enerji Bakanı istifa etti. Keban'da çalışan teknik elemanlar da, sorunu kısa sürede çözüme kavuşturdular.

Bir başka örnek ise; Özel Yüksek Okul öğrencilerine eksik kaldıkları dersler için açılan ücretsiz kurslardır. Bu dönemde Oda gerçekten çok "kalabalıktı". Çoğumuz günde en az bir kez Oda'ya uğrar, yapılan işlerin bir ucundan tutmaya çalışırdık. Komisyonlar, çeşitli kurullar sürekli çalışır ve durmadan üretirlerdi. Siyasi farklılıklar, rekabet içinde dinamik bir çalışma ortamı yaratırlardı. Tabii siyasi renkler bir sol yelpaze çizerdi...

Uzun "EMO'culuk" döneminden sonra, bir de TMMOB yılların var. Aşlında bunlardan bahsederken, Türkiye'nin son 20-25 yılda, mühendisler cephesinden nasıl yaşandığının da bir ölçüde tariflenmesi yapılmış oluyor bu vesile ile.

12 Eylül sonrası çok zor bir dönem oldu. Tüm yetkin kadrolar adeta birdenbire yok oldular. Zaten TMMOB karşıtı kampanyalar önceden başlamıştı. TMMOB ve Odalarının kapatılmasını istiyorlardı. Bir yandan örgütü toplama-ya, bir yandan da örgütün kapatıl-

masını önlemeye çalıştık. Ben bu dönemde TMMOB İkinci Başkanlığı'nı yürütmeye başlamıştım. TMMOB Başkanlığı'nı da Sevgili Bülent Tanık yüklenmişti. Yüklenmişti diyorum, çünkü o günlerde TMMOB ve Odaların kapısını açan insan sayısı çok azdı. Bülent Tanık gibi yürekli insanlar sayesinde ayakta kalmayı başardık. İsmail Kulaksızoğlu da Genel Sekreterliği kabul edince biraz daha rahatladık ve iyi bir ekip olduk. Biz de EMO Merkezini Konur sokakta bulunan Mimarlar Odası'nın binasına taşınmıştık. Çünkü mali sıkıntılar başlamıştı. Tüm kaynakları verimli bir biçimde kullanmak zorundaydık. Bu dönemde bir süre EMO, TMMOB'nin kasası haline gelmişti. Çok güzel bir yardımlaşma örneği verilmişti.

Önce EMO Dergisi sizin gibi gençlerin yardımıyla yeniden çıkarılmaya başlandı. Daha sonra teknik kongreler ve sergiler, EMO geceleri yapılmaya başlandı. TMMOB Yasası ve Anayasa konularındaki çalışmalar önemli yer tuttu çalışmalarımız içinde. Ve yavaş yavaş temel işlevlerimizi yerine getirmeye başladık. Yatağan ve Kemerköy Termik Santrallerine karşı eleştirilerimiz, yeniden hareketlenmenin ilk işaretleriydi. Ama bunlar burada bahsettiğimiz kadar çabuk ve kolay olmadı.. Oda'nın tabanı sağlam olduğu için belki daha çabuk toparlandık. Bir sürü dönem hastalığına rağmen... Bugün geriye baktığımda; ülkemiz için çok önemli bir demok-

rasi kalesinin korunmasında görev almış olmanın gururunu taşıyorum. Her şey düzluğe çıktıktan sonra konuşmak, eleştirmek çok kolaydır. Ama ben bunu önemsemiyorum. Önemsenecek olan, örgütün canlılığını koruyarak çalışmasını sürdürmesidir.

Sizin kuşağın yaşadıklarının ve tesbitlerinin, bugüne aktarılması ve tüm ilgili camiaca biliniyor olması çok önemli. Ülkemizde maalesef her alanda geleneğin, tecrübenin ve sürekliliğin yeni nesillere aktarılması hep ihmal edilmiştir/edilmektedir. Bugünkü EMO yapılanması içinde bunu görüyorum ve kendi adıma üzülüyorum. Hayatlarının önemli bir kısmını Oda'ya vakfetmiş birçok eski "EMO"cuya karşı, artınyetli olmayan bir "İhmal" olduğunu görüyorum. Bu tepitime katılıyor musunuz?

Benim kuşağım; herhangi bir şey beklemeden görevlerini yapmaya çalıştı. Yani ne o gün bir çıkar için çalıştılar, ne de daha sonrası için.. İhmal ediyoruz duygusuna zaman zaman kapılmıyorum dersem doğruyu yalan söylemiş olurum. Çünkü biz tüm yaşamımızı Odalara verdik. Ben kızlarımın kocaman çocuklar olduklarını ancak görevden ayrıldıktan sonra farkedebildim. Hiç olmazsa örgütün önemli çalış-

maları sırasında görüşlerimizin alınmasını hakettik sanırım. Neyse hatırlayan da hatırlamayan da sağolsun. Nasıl olsa hatırlayanlar da, hatırlamayanlar da bir gün bizlerin konumuna geleceklerdir...

Uzun yıllar TMMOB ve EMO başkanlığı yaparken, aynı zamanda çalıştığınız kurum olan TEK-TEAS'de çok önemli üst düzey yöneticilik görevlerinde de bulundunuz. APK Daire başkanlığı gibi, ülke enerji planlamalarının dolayısıyla enerji politikalarının "Resmi" olarak belirlendiği yerlerdi bunlar hem "Resmi" hem de "Sivil" enerji politikaların oluşturulduğu yerlerde aynı anda yer aldınız. Bu tabii ki zor bir durumdu sizin için, benim sorum da şimdi biraz "zor" olacak... Örneğin biraz da şahsi takıntım olan nükleer santral konusunda, o dönem EMO başkanı olarak çok net olamıyordunuz. Bugün geriye dönüp baktığınızda, her iki eski şapkanız da artık başınızda değilken, şimdi ne düşünüyorsunuz?

Birden fazla şapka takmanın sıkıntıları zaman zaman bunaltmadı demek zor. Senin de dediğin gibi, ben bir yanda Türkiye Elektrik Kurumu APK Dairesi Başkanlığı yaparken, diğer yandan da TMMOB ve EMO Başkanlığı görevlerini yürütmeye çalışıyordum. Hiç ikisini birbirine karıştırmadım. İnsanın kendi eğitiminden gelen görüşü vardır. Beni de EMO eğitip şekillendirdiği için, ağırlıklı görüşüm hep bu yönde oldu... Sivil politikaların resmi politikaları ne ölçüde etkilediğini zaman gösterecektir (Tabii benim çalışmalarım için söylüyorum). Aslında hep "sivil" tarafım ağır bastı. Daha sonra resmi görevden alınmamda bunlar gerekçe gösterildi. Ama benim için

daha üzücü olan, örgüt içi muhaliflerimin de tersini gerekçe göstermeleri idi. Ama önemli olan insanın kendi içinde rahat olmasıdır. Nükleer santraller konusu da böyledir. Seninle elbette farklı görüşlerimiz olabilir. Ama temelde çok farkımız olduğunu zannetmiyorum. Nükleer santraller için özel görüşümü soruyorsan bunu anlatırım.. Temel olarak nükleer santrallara karşı olmadığımı zaten her yerde söyledim. Ancak bugün için hala önemli sıkıntıları, daha doğrusu çözülmesi gereken sorunları olduğunu da ifade etmek de gerekir. Hele Türkiye için bu problemlerin daha büyük olduğunu kabul ederek düşünmek gerektiğine inanıyorum.

Elektrik enerjisi planlamasında ülkemizde yapılmayan veya yapılmayan, benim de içime dert olan bir konu da; "Elektrik Enerjisi Tüketim Planlaması"dır. Ülke çıkarları açısından böyle bir planlamayı artık yapmak zorundayız. Bu arada hazır yeri gelmişken söy-

lemek isterim. Sivil toplum örgütlerinin diğer bütün sektörlerde olduğu gibi, enerji sektöründe de çok etkili olması gerektiğini düşünüyorum. Daha doğrusu son derece gerekli buluyorum. Böylece sektörün daha doğru yol alacağına inanıyorum.

Sizce Aşlında Nasıl Bir EMO ve TMMOB Olmalıydı ve/veya Olmalı?

Nasıl bir EMO ve TMMOB olmalı sorusunun cevabını bu örgütlerde çalıştığım dönemlerde vermeye çalıştım zannedirim. Mühendislik ve mimarlık alanında en önemli örgütün TMMOB olduğu bir gerçektir. Ama TMMOB'nin de bunun gereklerini yerine getirmesi gerekir. Nedir bu gerekler? Tam ve eksiksiz bilgi birikimi, çok iyi eğitilmiş ve teknolojik gelişmeleri ciddi bir şekilde izleyen uzman ekipler oluşturulması, demokratik tartışma platformları oluşturulması gibi. Tüm birikimlerin üyelerine ve gerekli yerlere ulaştırılması, örgüt içi demokrasinin sağlanması..

TMMOB ve EMO'nun her kademesinde çalıştım. Komisyon üyesi olmakla Başkan olmanın sorumluluk açısından çok farklı olduğunu kabul etmiyorum. Bence örgüt başarisı için bu konu büyük önem taşır.

Aradan geçen acı-tatlı 25 yıllık bu serüvenden hiç pişmanlık duyduunuz mu? Özellikle kendinizi ve "Özel" hayatınızı es geçtiğiniz hissine kapıldınız mı?

TMMOB ve EMO'nda çalışmaktan, yöneticisi ve başkanı olmaktan hep gurur duydum. Bir mühendis için büyük onurdur. Hiç pişman olmadım. Böyle birşeyi düşünmedim bile. Özel hayatımı ihmal ettiğimi düşünmedim. Ama eşimin ve çocuklarımın anlayışları da bana çok büyük destek oldu; bunun altını mutlaka çizmek isterim. EMO'nda edindiğim formasyon bana başarıyı her zaman getirdi, bundan sonra da getireceğine inanıyorum.

Röportaj: Arif Künar

TÜRKKABLO

ENERJİ KABLOLARI

Alüminyum İletkenli 0,6/1 kV Yeraltı Enerji Kabloları	ALVINAL®
Hava Hatlı Enerji Kabloları	ALPEK®
Bakır İletkenli 0,6/1 0 kV Yeraltı Enerji Kabloları	VINAL®

ALÜMİNYUM İLETKENLER

Tam Alüminyum İletkenler	(A1)
Tam Alüminyum Alaşımli İletkenler	(A2) (A3)
Çelik Özlü Alüminyum İletkenler	(A1/S1A)
Optik Kablo Enerji Nakli Hatlı Koruma Teli	(OPGW)

EK MALZEMELERİ

Tam ve Çelik Özlü Alüminyum İletkenler için ALVINAL®, VINAL®, ALPEK® Enerji Kabloları İçin

TELEFON KABLOLARI (Bakır İletkenli)

Yeraltı Telefon Kabloları
Hava Hat Telefon Kabloları
İç Dolu Telefon Kabloları
Terminal ve Dahili Tesisat Kabloları
Yüksek Frekans Kabloları
Santral Kabloları

FİBER OPTİK KABLOLAR

Hava Hat Kabloları (Aski Telli)
Hava Hat Kabloları (Metalsız,ADSS)
Yeraltı Kabloları
Optik Kablo Enerji Nakil Hatlı Koruma Teli (OPGW)

PROJE - TAHHÜT

Elektrifikasyon Tesis ve şebekeleri
Telekomünikasyon Tesis ve şebekeleri

B
A
Ş
A
R
I
D
O
L
U
38
Y
I
L

Gençsuyu Karşısı P.K. 53-4100, İzmit/KOCAELİ

Tel: (0262) 239 20 20 • Fax: (0262) 239 20 30

WEB: <http://www.turkkablo.com.tr/>

E-mail: turkkablo@turkkablo.com